

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Până la congres

Ne gândim la congresul Agru-lui, de care ne mai despart abia câteva zile. Il așteptăm cu explicabilă nerăbdare și cu interes ce crește din an în an. Fiindcă această adunare este și ea un foarte însemnat criteriu al puterii de viață a Bisericii noastre. Măsura în care ea înțelege ritmul și nevoile vremilor, felul cum se știe încopcia în curentul Bisericii universale, puterea pe care o știe organiza și mobiliza împotriva valului de stricăciune a zilei: sunt tot atâtea lucruri cari se citesc, ca'ntr'o carte deschisă, în manifestațiile ce se vor desfășura, la Dej, Dumineca viitoare.

De sigur, nu-i nimeni între noi care, dându-și seama de aceste adevăruri, să nu dorească din inimă isbândă strălucită examenului ce bate la ușă. — E și asta ceva. Unitatea bunelor dorinți e un factor moral de preț. Și asta-i problema la care ne gândim în legătură cu congresul Agrului: îi dorim, acum de-atâția ani, succes deplin — dar ce-am făcut unul fiecare, concret, pozitiv, pentru această reușită? Mi-se pare prea mare numărul acelor cari socot Agru drept cauza acelor cari s'au înscris în șirul membrilor, ori și mai rău: o chestiune a celor câțiva cari îi stau în frunte. — O concepție profund greșită, de sigur. Fiindcă Agru este al tuturor, al întregii noastre Biserici și a tuturor fiilor ei. Este o nouă forță, o nouă putere organizată în slujba idealilor comune, biruința cărora nu folosește numai membrilor, ci tuturor credincioșilor, neamului și țării întregi. Este deci limpede că toți avem datoria față de el. În prim loc aceia, cari poartă grija din oficiu de mântuirea sufletelor și de vestirea evangheliei. Datoria de a-l încuraja și sprijini toată vremea; și momentan datoria de-a colabora la pregătirea și reușita congresului de Duminecă.

În ce fel? — Făcând tot ce ne stă în putință pentruca numărul participanților la congres să fie impunător. Să mergem deci înșine și să ducem cât mai multă lume. Să stăm de capul organizației parohiale ca să trimită delegați. Și să nu slăbim pe prietenii intelectuali, până nu promit că vor merge. Nu trebuie lăsați să uite, că Agru lucrează direct și cu succes la marea înfrățire a „domnilor” cu țărani, salvând astfel neamul de convulsii periculoase și clasa lui conducătoare de eventuale experiențe dureroase.

Apoi: să meditam câteva zile, temeinic și stăruitor, problemele Agrului. Să ne gândim la experiența făcută și observată de noi, la piedecile de cari se isbește progresul acțiunii și la inițiativele cele mai ducătoare la scop. Să le ducem, toate, în fața congresului, ca să fie de folos tuturor. — Ceeace am fi putut și ar fi trebuit să facem, de altfel, și până acum, prin presa care ne-a stat pururi la dispoziție. Și n'am prea utilizat-o. Nu ne-am gândit, poate, nici la atâta: a trimis organizația noastră locală centrului darea de seamă anuală la care este obligată și care i-s'a cerut de repeșite rânduri? Ori poate va trebui să auzim din nou, în raportul general, aceeași constatare tristă și stereotipă, că unitățile parohiale... nu știu scrie?!
In urmă, știind că toată darea cea bună — până și timpul frumos de care congresul are nevoie — vine de sus, dela Părintele luminilor, nu vom uita, în aceste zile, să ne rugăm stăruitor, cu toții, pentruca Dumnezeu să trimită daruri bogate pentru congresul, a cărui reușită o cerșim cu toată căldura și cu toată zămăcenia!

Religia în școală

Iarăși pretinsa clericalizare a liceelor — Rostul instrucțiunii religioase — Insuficiența filozofiei.

de prof. AUGUSTIN POPA

Am scris, în numărul trecut, câteva observațiuni la un apel prea puțin filozofic al profesorilor de filozofie din București. Tardivii ucenici ai lui Democrit se spălmântaseră grozav de clericalizarea liceelor. N'am dat însă importanță exagerată acestui strănut materialist. L'am pus în vina unuia clopitor de silogisme prea miop decât să vadă tainicele armonii ale firii.

Acum ne vedem silii să revenim. S'a găsit, adevărat, autorul frazei. Peste care nu se poate trece. Fiindcă este un bun gânditor al nostru și, pe deasupra, fost ministru al instrucțiunii. Am numit pe d. I. Petrovici. — În „Parlamentul” sosit zilele acestea și înclinat problemelor școlii, Dsa scrie tocmai despre învățământul religios în școală. Ceeace nu ne poate face decât plăcere. Păcat că felul cum tratează problema constituie o mică desiluzie. Nu numai din pricina punctului de vedere pentru care militează, ci și pentru felul de argumentare. Care nu ni-se pare excesiv de logic și nici convingător.

D. Petrovici mărturisește deschis, „că criza actuală e mai presus de toate o criză de credință, și că biserica are aici un rol mare de împlinit”. Ea și-a făcut deci datoria atunci când — alarmată de decreșterea credinței creștinești, de lăfșirea pernicioasă a utilitarismului în societatea modernă — s'a gândit la inițiative idealiste în educația tinerimii, la ținerea în frâu a egoismului și a cortegiului de apucături egoiste. De aci ideea de a se spori cota învățământului religios. — Idee care, după premisele de mai sus, ne pare cât se poate de firească. Totuși d. Petrovici judecă altfel. El vede în ea „transformarea școlii laice, în mai-mai un seminar”. Dându-se câte două ore de religie în fiecare clasă de liceu, s'a „clericalizat aproape învățământul laic”. Și asta nu e bine.

Nu prea înțelegem argumentarea: Religia e bună și necesară — învățământul religios însă nu! Învățământul trebuie să rămâie laic: Asta-l, probabil, dogmă evidentă în sine, fiindcă argumente pentru ea nu se aduc. — Nici nu-i nevoie, de altfel, din alt motiv: din păcate, nu se poate vorbi de „clericalizarea” învățământului. Din 30 ore pe săptămână se dau pentru religie 2, zi două. Mai puțin decât pentru educația fizică. Totuși d. Petrovici nu se plânge de footballizarea învățământului. Numai religia o găsește exagerată. De ce?

Fiindcă — acesta-l argumentul — religia nu are materii suficiente cu care să umplă un program pe 7 clase. — Să-l luăm în serios? Cu neputință! De altfel nu ține prea mult

la el nici autorul. Invocă altul, care s'a și verificat: „manualele de religie au pagini întregi de polemică cu științele pozitive. Și aci e punctul nevralgic și extrem de delicat”. De ce? Fiindcă „studiul științelor pozitive crează în genere, și mai ales în școala secundară, o mentalitate mai mult atee, refractară ideii de miracol și oricărui supranatural”. D. Petrovici nu aprobă această mentalitate. Sufletele desamăgite de ea au nevoie și de alte perspective, mai alinătoare. — Concluzia firească ar fi iarăși: în fața pozitivismului ateu, desamăgitor, trebuie întărită religia necesară, dătătoare de perspective ideale. Se ajunge la polemică între ele? Retezăm cornițele atee ale științelor pozitive; și totul e în ordine. Fără ca „știința” să piardă ceva din caracterul ei științific. Așa ar fi bine și cu cale. Iar dacă asta nu se face, dă-i religiei cel puțin dreptul să se apere!

Drept, pe care nici d. Petrovici nu-l contestă. Pretinde însă, că nu religia este chemată să-și susțină apărarea. Ea este parte interesată și deci apriori suspectă. — Argument pe care iarăși nu-l înțelegem. Ce interes are religia altul, decât apărarea adevărului? De ce nu sunt suspecte și științele cari polemizează, susținându-și propriile adevăruri?

Trecem însă. D. Petrovici a găsit pentru bătăliile religiei om în loc: filozofia! Adevărat că ea susține apărarea religiei numai indirect: nu demonstrează adevărurile religioase, cum face apologetica, ci, restrângând pretențiile științei, cere doar loc pentru credință. Ceeace e realmente folositor. Adecă ar fi. Acum însă nu-i. Fiindcă filozofia, tocmai „din pricina extensiunii excesive a învățământului religios, e redusă astăzi la neputință”.

Cludat! Filozofia nu încapă în școală de religie. Ii trebuiesc tocmai cele două ore închinat credinței. Nu altele. Nu cele de muzică, de chimie, de algebră, de franceză etc. În total 28 și mai bine. Nu. D. Petrovici vrea, în numele credinței, orele religiei. Ca s'o poată apăra filozoficește. — Hai să-l-le dăm! Va apăra însă religia cum trebuie? Ne îndoiim. Fiindcă nu ne-a spus ce fel de filozofie vrea să facă în liceu. În casa înțelepților, se știe, pacea și unitatea de vederi nu prea bântuie. Mai ales astăzi nu. — Să presupunem însă, că va introduce așa o serie de generalități cu coloratură de idealism și chiar spiritualism. Va fi util, de sigur. Dar suficient? Nici pe departe. — Dar să întoarcem foala: din moment ce, după însăși mărturisirea Dlui Petrovici, filozofia cere și pregătește numai locul pentru credință, nu va fi oare necesar să se umplă acest loc cu cunoștințele religioase potrivite vârstei

elevilor? Altfel la ce bun locul, dacă rămâne gol?

Dar la ce să mai discutăm? N'ar fi mai bine să ne împăcăm? E așa de ușor. D. Petrovici afirmă: religia e necesară. Noi la rândul nostru strigăm: filozofia e utilă. Sunt discipline surori, cari se întregesc și se ajută. Impună vor putea imprima sufletului tinerelor generații acel suflu de idealism și spiritualitate, care lipsește lumii noastre. Și din lipsa căreia se stinge. — Noi asta o vrem. Nu râvnim la orele filozofiei. Să nu le invidieze nici d. Petrovici pe ale religiei. Ci împreună să stăruim, pentru a pune pecetea spiritului pe învățământul secundar. Iată idealul!

Ce avem de mulțumit ortodoxiei?

La începutul lunii Septembrie a murit de moarte subită învățatul croat Dr. Pilar, unul dintre Croații puși pe lista neagră de către stăpânirea sârbească. Și pentru ce? Pentru că acest învățat încă în anul 1917 a tipărit o carte, în care reclama pentru Croați Bosnia și Herțegovina, pe următoarele motive: 1. Că Bosnia-Herțegovina a făcut parte din statul medieval croat, nu din cel sârbesc; 2. Că populația ei a fost în sec. 17 pur croată, ceea ce și azi în majoritate (75%), iar minoritatea de 43% a așa zișilor „Sârbi” nu este de rasă slavă, ci aromână, cuțo-vlahă, care a fost colonizată de Turci și supusă patriarhiei din Carlovăț, care i-a prefăcut în „Sârbi”.

Firește, asemenea constatări, pe baze strict științifice, nu erau pe placul Sârbilor, de aceea ei înainte de conferința de la Versailles au cumpărat toate exemplarele din cartea lui Pilar și le-au distrus. Iar după aceea i-au făcut viața amară până la moarte.

Dar pe noi nu asta ne interesează. „Noi — zice ziarul „Vestul” din Timișoara — trebuie să auzim de la un Croat, că 43% a populației Bosniei și Herțegovinei este aromână. Tot de la ei rolul mizerabil al acelei patriarhii din Carlovăț, care a încercat același sistem de de-naționalizare sub mantia religioasă și la noi în Banat... Dar avem o mângâiere: merge pe cale ortodoxă. Așa că tot în familie rămâne”.

Aturisită mângâierii (nb)

Grija de cei mici

— Insemnări în pragul noului an școlar —

Dintre multele probleme, cari în zilele noastre de grele încercări și mari prefaceri cu precădere trebuie să ne preocupe, una este aceea a întăririi vieții religioase prin educarea serioasă și instrucția temeinică atât a copiilor de școală cât și a tineretului adult. — Interesul deosebit ce-l are Superioritatea bisericească față de îndeplinirea cât mai conștientă a misiunii divine de a catehiza, este și ea o dovadă, că aceasta este o datorie de competență a păstorilor sufletești.

Importanța ei este, și altfel, evidentă, atât pentru viața religioasă, cât și pentru binele societății, în general. Tinerii, credincioșii de mâine, sunt azi și vor fi mai târziu așa precum îi știm forma. Viața lor religioasă, raporturile cu biserica și reprezentanții ei vor fi bune sau rele, slabe sau strânse, după cum i-am obișnuit din frageda tinerețe. — Așa fiind nu e mirare că, în Apus preoțimea depune o efortare considerabilă, nu numai pentru a îndrepta pe calea cea bună sufletele copiilor și ale tineretului, ci și pentru a afla mijloacele cele mai bune, prin cari acestea să rămână pentru viața întreagă strâns legate de biserică și de Dumnezeu, să-și însușească acea practică religioasă, care să nu-i lase pradă defectiunii la prima încercare mai grea în viață.

Atacurile necontentite ale dușmanilor ne asaltează cu furie și tenacitate din toate părțile, miasmele imoralității amenință cu distrugerea, la apusul concepției materialiste a vieții lumea începe să-și dărâme zeltățile false, se sbate în convulsiunile crizei morale și economice și caută un ideal salvator în desorientarea haotică. — În aceste împrejurări educatorul tineretului, omul idealului veșnic actual al credinței, catehetul trebuie să fie un îndrumător sigur și respectat spre limanul fericirii.

Din fericire, pentru noi, statul înțelegând pe deplin importanța educației religioase a tineretului îi dă sprijin. Nu s'ar putea spune însă că situația catehizării din punctul nostru de vedere, al bisericii, în ce privește interesul

adâncirii vieții religioase și al posibilității de a educa tineretul în așa fel ca acesta în mod conștient să devină practicant, ar fi dintre cele mai strălucite. Învățământul și educația suferă de multe neajunsuri. În general școlile dau cunoștințe, înmagazinează noțiuni, fără prea multă preocupare față de ceea ce ar trebui să constituie scopul de competență al educației: *formarea caracterului și nobilitarea însușirilor sufletești*. De la școala primară și până la universitate, în ultima analiză nu se fac decât exerciții de memorizare și tot la fel, conform programelor analitice, în una sau două ore pe săptămână în majoritatea cazurilor catehizarea și ea e sortită să se mărginească la ceea ce se mărginește instrucția sau „educația” peste tot. — Din lipsă de timp, de împrejurări prielnice, ea se face în conformitate cu prevederile unui program oficial, la care se mai adaugă câteva mărturisiri peste an, participări la slujbe în zilele prescrise și — ncolo viața se scurge între zidurile școlii și înafară de ele fără prea multe sbuciumări sufletești, cari să necesite intervenția catehetului sau a „profesorului” de religie. — Și fiindcă în haosul tuturor încercărilor pedagogice, în școală toate se fac numai educație nu, aceasta rămâne în grija familiilor, unde Dumnezeu știe cine și cum se interesează de ea.

Instrucția religioasă cu caracter pur speculativ nu lasă urme, sau foarte puține în sufletele copiilor și urmarea e aceea constatare de notorietate publică, cu durere verificată în atâtea cazuri, că mulți dintre copiii buni, elevi și eleve evlavioase, părăsind băncile școlii sau poate în ele fiind încă, la prima ispită cad, își uită de ceea ce învățate, devin indiferenți, sau în cel mai bun caz creștini practicanți oportuniști, cari cine știe de ce motive mânași își mențin legăturile cu biserica.

E drept că lipsa de caractere bine formate și viața morală decazută de azi nu se datorează numai lipșii educației ci și altor foarte mulți factori din viața socială; e sigur însă și aceea că, prin educație bună și conștientă, se pot combate unele influențe dăunătoare. Dovadă rezultatele frumoase și a-

Foiața „Unirii”

Pentru zile negre

Cea mai practică soluție pentru asigurarea familiilor preoțești
de Pr. IOAN BELU

În legătură cu mișcarea preoțimei din arhidieceză, pentru asigurarea familiei în caz de moartea preotului, s'a scris mult și s'a discutat și mai mult.

În lipsa unei directive oficiale, preoțimea s'a grupat și s'a aranjat în diferite chipuri. Unii au făcut asigurări individuale la diferite Societăți de asigurare; alții s'au grupat în Societatea Eparhiei Maramureșene; alte districte încearcă a strânge cotizații de la membri în vederea unui fond de ajutor momentan; iar districtele Alba-Iulia, Aiud și Sebeș au făcut și sunt pe drum a face asigurări colective, bucurându-se de mari reduceri și favoruri.

Soluția asta se pare mai sănătoasă. Dovadă, că a fost îmbrățișată cu căldură de membrii clerului, fără mult zgomot și reclamă, intrând în această colectivitate până azi peste 50 preoți, cu asigurare de bază pe durată de 20 ani, de Lei 50.000, plătiind o primă de 165 Lei lunar; indiferent de vârstă.

Că această soluție e cea mai sănătoasă și toate celelalte grupări mici și mari vor da flasco neapărat, o spun cifrele ce urmează.

Și mi-am permis a face acest studiu, ca să se atragă atenția din vreme a celor interesați, că nu cumva cel mai nobil dor și voință, mai lute ori mai târziu, să dea fiasco; nu numai spre marea pagubă individuală, ci și pentru că unii înaintând în vârstă nu vor mai putea fi luați în cadrele Soc. de asigurare.

Teza este să se dovedească cu datele statistice și matematice, că orice grupare de auto-ajutorare ab ovo e compromisă.

Toți, căți sunt familiarizați cu economia politică, cunosc așa zisa Tabelă 17 (engleză) ce privește mortalitatea probabilă; confirmată în ultimii ani de marile Soc. de asigurare.

Vârsta când începe asigurarea Din 1000 indivizi asigurați la vârsta începătoare mor în decurs de ani:

Vârsta	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
25	43	89	143	204	275	358	453	564	688	811	911	971	994
30	49	104	169	243	329	428	545	647	803	908	970	994	999
35	59	126	204	295	399	521	657	793	902	968	994	999	1000
40	72	155	251	362	491	636	780	897	966	993	999	1000	1000
45	89	193	313	452	608	763	889	964	993	999	1000	1000	1000
50	114	245	398	569	739	878	960	992	999	1000	1000	1000	1000
55	148	321	514	706	862	955	991	999	1000	1000	1000	1000	1000
60	203	430	655	838	943	989	999	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Presupunând un grup de 500 preoți, cari și-ar face o societate de asigurare a lor, din tabela de mai sus ar urma probabilitățile de moarte din tabela prezentă:

Vârsta asigura-tului	Etatea celor din grup	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
25	53	2	4	8	11	15	19	24	30	36	43	48	51	53
30	62	3	6	10	15	20	27	34	42	50	56	60	62	62
35	70	4	9	14	21	28	36	46	56	63	68	70	70	70
40	76	5	12	19	28	37	48	59	68	74	76	76	76	76
45	71	6	14	22	32	43	54	63	68	71	71	71	71	71
50	64	7	16	25	36	47	56	61	63	64	64	64	64	64
55	58	8	18	29	40	48	53	55	56	56	56	56	56	56
60	48	10	20	31	40	45	47	48	48	48	48	48	48	48
Total	500	45	99	158	223	283	340	390	431	462	482	493	498	500

vântul religios acolo, unde educația catehetică e la înălțime.

Oameni chemați să controleze viața și munca școlară de atâtea ori se plâng de lipsa de vlagă și spiritul animator constatată în învățământul religios, ca să nu mai amintim de lipsa de metodă în predare și alte neajunsuri. E timpul suprem ca să ne sesizăm de observațiunile pe cari ni-le fac.

Filnd catehizarea cea mai importantă și sfântă obligație a preotului, se impune ca acum la începutul unui nou an școlar, să se fixeze anumite directive, cari să contribuie la ridicarea nivelului vieții religioase din școală. În acest scop pe lângă știință și conștiință se recere în primul rând studiu, să-i zicem de specializare. — A catehiza bine înseamnă a cunoaște bine sufletul copilului, a-i stârpi prin mijloace potrivite și deaproape supraveghere pornirile înăscute, a combate tot ceea ce stradă, presa inundă chiar și exemplul vieții din familie etc, poate strica. Toate aceste însă necesită cunoștință, studiu și experiență și sunt de convingerea, că un catehet conștient de datoria lui nici după ani de studii și practică nu se prea poate încrede în puterile sale.

Și ceea ce e și mai important, prin faptul că aproape singurul chemat să se intereseze de sufletul copiilor și al tineretului este catehetul — în virtutea unei foarte grele răspunderi — el trebuie să-și dea toate ostenețile, ca tinerele viăstare să crească nu numai în litera, ci mai ales în spiritul sfintei noastre religii. — Având în vedere acest scop, în lipsa multor lucruri, între altele și a unei literaturi religioase proprii în această direcție, care nu se poate crea de azi pe mâne, în credința că harul dumnezeesc suplinește lipsurile, să facem atâta cât putem. Să ne străduim, ca în școală, în societatea și viața copiilor noștri, în orele de religie să trăiască și să se întărească spiritul animator al convingerilor creștine. Să veghem, ca pilda vieții noastre, în continuu observată de ochiul veșnic cercetător al copilului, și în catehizare ca și peste tot să premergă în toate, căci altfel vorbele vorbe rămân.

Pr. Eugen Arieșan

Toate la locul lor. Prin controlul și ciocnirea ideilor — la adevăr. Iată un principiu, care se poate aplica până și la „Modă și capricii în limbă“. Il aplică, în nr. 39 al Unirii, d. Ion Ceparu, arătând deosebirile de semnificație între *cuget* și *gând*. — Le-am știut și eu. — În plus, că gând e monosilabic, cuget bisilabic, ceea ce e de oarecare importanță în versificație. Totuș am scris: „dacă e gând — nu e românesc, dacă e românesc — nu e gând“, fiindcă am avut în vedere titlul revistei „Gândul românesc“, scrisă pentru intelectuali.

În acest titlu, cuvântul „gând“ mi-se pare ca ceva apodictic: gând și românesc. Ceva ne la locul lui. Dacă ar fi numai gândul sau gândirea — mai treacă meargă! — De ce nu s'a continuat sau reorganizat „Transilvania“?

În titlul revistei, ce-l avem în vedere, cuvântul *gând* putea fi evitat, fără nici o daună. Intocmai ca multe *pilde*, *chezeșii*, *alcături* etc. etc. din scrierile științifice și manuale didactice. În special, eu aceste scrieri și manuale le-am avut și le am în vedere, iar nu scrierile literare propriu zise, în cari se pot admite mai multe nuanțări împestrițate.

Toate la locul lor! Atunci nimic „primejdios și dăunător“, cum se teme d. Ceparu.

Dela Cipariu nu trebuie să luăm exagerările, cari totuș au fost necesare la timpul lor, ci ideile sănătoase, durabile, ca: studiul mai aprofundat al limbii, evitarea barbarismelor inutile, o ortografie etimologică moderată, cum ar fi, de exemplu, alui Nic. Deusușlanu. Ortografia pur fonetică — cum o doresc mulți — nu e ortografie, ci anarhie.

Iată sensul, în care am făcut apel la scriitorii trecuți prin școalele Blajului, să nu tradeze total ideile marelui Cipariu.

Gavril Todica

Preot excomunicat. Congregația Sfântului Oficiu a publicat decret de excomunicare împotriva profesorului Prosper Alfariu dela universitatea din Strassburg, care mai înainte vreme făcuse parte din congregațiunea Saint-Sulpice. De câțeva vreme numitul și-a pierdut cu totul credința și a publicat scrieri, în cari neagă până și existența istorică a lui Hristos.

Jertfa credinței

Grija neadormită pentru sufletele fraților pe cari valul vicții l-a risipit prin toate colțurile țării, prin orașe fără biserică și fără preot de-al nostru, l-a făcut pe pâr. mitropolit VASILE să bată, în ultimul cercular, la poarta inimilor cu răvnă de mărirea Domnului și cu dragoste de frații lor din risipire. Rosta apelului făcut de marele Păstor se arată de pe acum mângâitoare. Și va fi, ne place să credem, mai mare decât așteptările. Fiindcă e vorba de o jertfă pe care o dăm din credință și pentru întărirea credinții. E o probă a credinții.

Publicăm, în cele ce urmează, întălele danii sosite pentru marele scop. Vom continua cu celelalte, cari sperăm să fie vrednice de acest început, în fruntea căruia stă fapta pilduitoare a pâr. Mitropolit Inuși, care face începutul cu 100.000 una sută mil Lei!

1. I. P. S. S. Dr. Vasile Suetu Arh. și Mitrop. 100.000
2. Seminarul teologic 10.000
3. Liceul greco-catolic de băieți 25.000
4. Internatul Vancean de băieți 30.000
5. Liceul greco-catolic de fete 10.000
6. Internatul școlilor sec. de fete 10.000
7. Școala norm. de învățători și internatul ei 15.000
8. Școala normală de învățătoare 10.000
9. Congregația de surori arhidiecezană 10.000
10. Școala comercială de fete 5.000
11. Casa Domnului Blaj 5.000
12. Membrii corpului didactic dela școala normală de învățători 7.000
13. Preoții din districtul protopopesc Blaj 7.200
14. Preoții districtului protopopesc Alud 4.580

Știri mărunte

Să întoarcă pelerinajul. Frații cari au dus închinarea Bisericii noastre la mormintele apostolilor sunt la sfârșitul călătoriei lor minunate. O parte din ei, cari au făcut drumul mai scurt, au sosit în țară încă la începutul acestei săptămâni. Fericiți și încântați peste măsură. Pe mâine așteptăm și pe ceilalți, pe cari Neapolul și Milano i-au reținut până acum. De sigur, vin cu aceleași impresiuni și în aceeași stare de înălțare sufletească. Vom avea prilejul să mai vorbim despre acest important eveniment din viața Bisericii noastre. Deocamdată mai observăm doar atâta, că, după informațiuni sigure, grupul Românilor a făcut cinstite țării și Bisericii în Cetatea Eternă. »*Ossevatore Romano*« din 5 Oct. c. aduce o substanțială dare de seamă

Prin subtragere, aflăm numărul celor morți în vreme de 5 ani.

dela 1—5	mor 45 membri, anual circa	9
6—10	54	11
11—15	59	12
16—20	65	13
21—25	60	12
26—30	57	11 etc.

În Societățile de autoajutorare, punând cazul că se va da membrului drept primă de înmormântare, ca ajutor momentan familiei 100.000, plătinându-se după fiecare caz de moarte 250 Lei, din care 10 Lei spese de administrație, din tabelele de mai sus rezultă o mulțime de combinații și probabilități, cari merită toată luarea aminte, mai ales a celor ce au încercat ori sunt pe cale a încerca atari Societăți. Cazurile de moarte urmând una după alta, urmează, că fiecare decedat plătește, respectiv contribuie la ajutorul dat familiilor celor ce au murit mai înainte, deci:

pentru cazul 1 contribuie 499
 „ „ 2 „ 498
 „ „ 3 „ 497
 „ „ 4 „ 496
 „ „ 5 „ 495
 „ „ 6 „ 494
 „ „ 7 „ 493
 „ „ 8 „ 492
 „ „ 9 „ 491
 „ „ 10 „ 490
 „ „ 11 „ 489
 „ „ 12 „ 488
 „ „ 13 „ 487
 „ „ 14 „ 486
 „ „ 15 „ 485
 „ „ 16 „ 484
 „ „ 17 „ 483
 „ „ 18 „ 482
 „ „ 19 „ 481
 „ „ 20 „ 480
 „ „ 21 „ 479
 „ „ 22 „ 478
 „ „ 23 „ 477
 „ „ 24 „ 476
 „ „ 25 „ 475
 „ „ 26 „ 474
 „ „ 27 „ 473
 „ „ 28 „ 472
 „ „ 29 „ 471
 „ „ 30 „ 470
 „ „ 31 „ 469
 „ „ 32 „ 468
 „ „ 33 „ 467
 „ „ 34 „ 466
 „ „ 35 „ 465
 „ „ 36 „ 464
 „ „ 37 „ 463
 „ „ 38 „ 462
 „ „ 39 „ 461
 „ „ 40 „ 460
 „ „ 41 „ 459
 „ „ 42 „ 458
 „ „ 43 „ 457
 „ „ 44 „ 456
 „ „ 45 „ 455
 „ „ 46 „ 454
 „ „ 47 „ 453
 „ „ 48 „ 452
 „ „ 49 „ 451
 „ „ 50 „ 450
 „ „ 51 „ 449
 „ „ 52 „ 448
 „ „ 53 „ 447
 „ „ 54 „ 446
 „ „ 55 „ 445
 „ „ 56 „ 444
 „ „ 57 „ 443
 „ „ 58 „ 442
 „ „ 59 „ 441
 „ „ 60 „ 440
 „ „ 61 „ 439
 „ „ 62 „ 438
 „ „ 63 „ 437
 „ „ 64 „ 436
 „ „ 65 „ 435
 „ „ 66 „ 434
 „ „ 67 „ 433
 „ „ 68 „ 432
 „ „ 69 „ 431
 „ „ 70 „ 430
 „ „ 71 „ 429
 „ „ 72 „ 428
 „ „ 73 „ 427
 „ „ 74 „ 426
 „ „ 75 „ 425
 „ „ 76 „ 424
 „ „ 77 „ 423
 „ „ 78 „ 422
 „ „ 79 „ 421
 „ „ 80 „ 420
 „ „ 81 „ 419
 „ „ 82 „ 418
 „ „ 83 „ 417
 „ „ 84 „ 416
 „ „ 85 „ 415
 „ „ 86 „ 414
 „ „ 87 „ 413
 „ „ 88 „ 412
 „ „ 89 „ 411
 „ „ 90 „ 410
 „ „ 91 „ 409
 „ „ 92 „ 408
 „ „ 93 „ 407
 „ „ 94 „ 406
 „ „ 95 „ 405
 „ „ 96 „ 404
 „ „ 97 „ 403
 „ „ 98 „ 402
 „ „ 99 „ 401
 „ „ 100 „ 400

Înmulțim cu numerii progresiunii. În cazul de față:

$$\frac{499+455}{2} \times 45 = 21.465; \text{ atâtea plăți (prime se vor încasa în primii 5 ani).}$$

În a doua grupă de 5 ani, mor alți 54 membri:

$$\frac{454+401}{2} \times 54 = 23.085;$$

a treia grupă de 5 ani, mor alți 59, deci:

$$\frac{400+342}{2} \times 59 = 22.889;$$

a patra grupă de 5 ani, mor alți 65 deci:

$$\frac{341+277}{2} \times 65 = 20.085.$$

În rezumat:

Anii de când s'a înființat Societatea	Cazurile de moarte	Numărul primelor	După câți au beneficiați
1—5	45	21.465	45
6—10	54	23.085	99
11—15	59	21.889	158
16—20	65	20.085	223 etc.

Alte concluzii: Presupun, ce am zis, că se face baza de Lei 100.000 și prima 250, din cari 10 Lei spese de administrație.

La sfârșitul celor 5 ani dela început

Intrat:	250 × 21.465 = 5.356.250	5.356.250
Plăți: ajutor	45 × 100.000 = 4.500.000	4.714.650
regie	10 × 21.465 = 214.650	
rămâne rezervă: Lei		641.600.

10 ani implinți:

Intrate:	250 × 23.08 = 5.771.250	
Rezerva	= 641.600	6.412.850

Plăți: ajutor	54 × 100.000 = 5.400.000	
regie	10 × 23.085 = 230.850	5.630.850
		rezervă 782.000.

La sfârșitul alor 15 ani:		
Intrate:	250 × 21.889 = 5.472.250	
rezerva	782.000	6.254.250

Plăți:	59 × 100.000 = 5.900.000	
regie	10 × 21.889 = 218.890	6.118.890
		rezervă Lei 135.360

La 20 ani:		
Intrate:	250 × 20.085 = 5.021.250	5.156.610
rezerva	135.360	

Plăți: ajutor	65 × 100.000 = 6.500.000	
regie	10 × 20.085 = 200.085	6.700.850

Pierdere Lei 1.544.240

Altă concluzie: Societatea va trebui să liquideze, cam în anul al 19-lea de activitate, când au plătit numai pentru 208 cazuri de moarte, plătinind câte un membru 52.000 Lei; rămânând restul de pagubă, ba mai mult, cam 90 înși au trecut peste starea când mai pot contracta o nouă asigurare.

Modificând presupunerea, că s'ar plăti din cota de 250 Lei numai 200, iar 40 s'ar reține pentru rezervă, 10 pentru regie ar urma: în anii 1—5 ar putea fi despăgubire Lei 95.400

„ „ 1—10	85.500
„ „ 11—15	74.200
„ „ 16—20	61.800

pe cum se vede, ajutorul e în continuu scădere. Dar s'ar zice, rămâne rezervă. Da.

După 20 ani membrii în viață au plătit pentru 223 morți, și dacă s'ar împărți între ei rezerva ar primi:

asupra audienței la Sfântul Părinte, subliniind, alături de vibrațiile manifestărilor de dragoste pentru următorul lui Petru, pitoreștiile noastre costume naționale, precum și prestațiile perfecte ale coralului H. B. B. Mai înainte a vorbit elogios despre minunata Liturghie a noastră din San-Pietro. Și, încoronare a toate, în 8 Oct. aduce o reușită fotografie a grupului românesc.

Ceeace au alții și noi nu avem. Alții sunt catolicii, nu excesiv de mulți și nu prea vechi în credință, din Goa Indiei. Au nu mai puțin de patru cotidiane catolice. Unul din primele, »The Herald«, și-a sărbătorit un sfert de veac al existenței. Patriarhul din Goa a decorat, cu acest prilej, pe redactorul-șef A. M. da Cunha cu crucea »Pro Pontifice et Ecclesia«. — O merită.

Povestea cu „Biserica Statului“. Știm cu toții cât de des întâlnim această poveste prin discursuri, în gazete, în acte oficiale chiar. O minciună căreia i-s-a dat în cap, și nu se lasă moartă, cu nici un preț. — Iată soarta a voit ca aceasta minciună să primească o desmințire chiar din partea unuia, cu a cărui nume adesea ne întâlnim în telefoanele gazetei noastre, pentru marele zel cu care el apără ortodoxia. E dl I. Gh. Savin dela București. Într'un articol publicat nu demult în ziarul Țara Noastră, acest domn spune: »Biserica ortodoxă nu mai este, după noua constituție biserica statului român. Ci e una din bisericile lui...« (Țara Noastră 3 Oct. 1933). — Această clasică și foarte competentă mărturisire merită să fie încrestată și o facem aici cu titlu de document. Fără nici un comentariu. (nb.).

Preoți anglicani convertiți. Curentul de revenire la dreapta credință este încă viu în biserica anglicană. De curând a fost reprimat în sinul bisericii catolice Mr. Edward Vernon Gilbert, fostul vicar anglican din Cardiff. La fel: fostul capelan al colegiului Worcester al cetății universitare. — Pentru a slăbi impresia produsă de conversiunile ce se țin lanț, episcopul anglican din London Dr. Winnington-Ingram a afirmat, că jumătate din preoții anglicani trecuți la catolicism s'au lepădat iar de această credință. Excelenta revistă catolică The Universe i-a dat

răspuns prompt și usturător. A publicat lista precisă a preoților anglicani convertiți. Dela 1910 până azi numărul lor e de 231. Din ei abia 9 s'au reîntors la anglicanism.

Pentru propaganda protestantă. Nu odată s'a afirmat, pentru a zăpăci pe cei neștiutori, că succesul misiunilor catolice în lumea necredincioșilor e o simplă chestiune de bani. Adevărul e, că dărnicia catolicilor pentru opera misiunilor este impunătoare. Totuși ea are rol disparent de mic față de uriașele rezultate obținute prin eroismul religios al vestitorilor evangheliei ajutați de harul ceresc. — Cu totul altfel în lumea protestantă. Și ea are misionari, foarte bine plătiți. Și opere caritative grandioase, pînă la pământ. Li dă mîna. Acum numai, de curând, Miss Ella Wendell din New-York a oferit pentru seminarul protestant din Nankin suma rotunjoară de șapte milioane dolari, adică așa cam dublul sumei totale pe care o cheltuiește oficiul de propagandă al Romei într'un an cu toate misiunile catolice din lume. Totuși, protestantismul nu cucerește!

Locale. Duminică viitoare, a șasea după înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală p. Iosif Bucur, contabil la Administrația centrală capitară.

Din ralu bolșevic. Nu de mult s'a oprit în Rusia fostul premier al Franței Herriot. Reîntors, el a făcut declarații elogioase la adresa raiului roșu și a prosperității ce a găsit acolo. Informațiile lui au toată garanția temeiniciei: a stat doar exact 48 de ore în Rusia, timp perfect suficient pentru a cunoaște în amănunte mititica împărăție slavă. Un mic fapt divers vine acum să confirme efuziunile de dragoste ale lui Herriot. Trei oficiali sovietici au fost condamnați, în 26 Septembrie, la glonț, fiindcă au furat ceva grâu din niște năi de pe Volga. Alții au fost osândiți la pedepse lungi pentru același motiv. Trei au fost acuzați de a-și fi însușit, din anul trecut până acuma, mărfuri de c. 40 000 ruble, pe care le-au revândut pe cale particulară cu câștiguri enorme. — Tot atâtea semne de belșug și iestinatate!

† Iullu Pop, protopop on. preot în Lujerdiu (eparhia Cluj-Gherla), a trecut la cele

veșnice Duminică 1 Octomvrie 1933, în anul 73 al vieții și 43 al preoției sale cinstitute. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

P. Reghin. Nu se poate spune, că bezelele pe cari le schimbă de câțiva ani ortodoxia noastră cu biserica anglicană, n'au dat nici un rod. Au dat multe chiar. Cel mai proaspăt: Sf. Sinod a numit o comisiune care să-și dea avizul asupra validității hirotonirilor anglicane. »Comisiunea este rugată a da răspuns în timpul cel mai scurt.« — Ceeace nici nu-i va fi greu. Noi bănuim de pe acuma răspunsul: afirmativ. Hirotonirile anglicane vor fi aflate bune. Nu poate fi altfel, din moment ce Papa le-a declarat invalide!

I. Sibiu. Urliciul »Telegrafului« e șmecher, cum nu se mai află al doilea. Dar băiat bun. Uite, de pildă, cum se poartă de frumos cu noi: Se face luntre și pînă ca să confirme întru toate ceea ce scriesem despre »Iluziile păcătoase« ale psihologiei autochefale dela Sibiu. Nu-și părăsește o clipă postul de veghie: stă cocoțat mereu pe gardul Vaticanului și se zgăiește în curtea Papei. Și isteț cum e, nu stă de geaba. Iar a văzut ceva. Una noștimă de tot. O dă spre știre lunei ortodoxe în Nr. 76, cu slova frumoasă, cursivă, și cu titlu alarmant: »Iar conflict cu Vaticanul«. Nu »Telegraful« are acest conflict, ci Cehoslovacia. Fiindcă nuntul de acolo ar încuraja, zice-se, tendințele autonomiste ale Slovacilor. Lucru pentru care l-a atacat violent presa cehă. Iar nuntul, la rândul său, a protestat împotriva acestei bănueli. Totuși, a răspuns unei adrese de simpatie trimisă de șeful partidului catolic slovac, prelatul Hlinka, plângându-se de atacurile nemeritate și lăudând în aceeași vreme pe slovacii. — Asta-i pricina conflictului mondial, care nu poate sfârși decât tragic de tot. Așa și trebuie. Dorința de stăpânire a Vaticanului trebuie înfrântă. Și, de altfel: el este prin esență internaționalist; de ce sprijinește dar mișcările naționalităților? De sigur ca să învie din morți vechea Austro-Ungarie. Să știi că așa e! — Până atunci însă va mai trece vreme. Lumea s'ar plictisi așteptând. Urliciul »telegrafist« îi pune în vedere altă distracție. Și mai grozavă! A băgat el de seamă, că »uneori Vaticanul susține poziții direct opuse moralei creștine și aspirațiilor religioase ale spiritului omenesc! Asta-i ceva, zic și zău. Și, al naibii ce-i, ștregarul »telegrafist« nu spune nici un caz de acest fel. Asta totuși e prea-prea. Adevărată perversitate: să ție el în permanentă fierbere pe bunii lectori ai »Telegrafului«. Să dea, numaidecât, lucrurile pe față, altfel va fi vai de pielea lui!

D. București. De ce n'a încheiat Papa concordat cu Ungaria? Păi, nu știm. Nu l-am întrebat. Vă puteți însă lămuri ușor, din numărul dela 1 Oct. al »Viitorului« bisericesc. Acolo se spune, că nu vrea »Ungaria«. Fiindcă ea »nu vrea să legalizeze și pe această cale situația politică creată prin tratatul dela Trianon«. O fi, ce să zicem. Ungurii, cu revizionismul lor, trăiesc în beție permanentă. — Dar de ce nu-i forțează Papa? La asta știu răspunde și copiii: N'are nevoie. Catolicismul în Ungaria nu trebuie apărat prin convenții speciale. Nu-i atacat, nici primejduit din nici o parte. — Dar atunci, dacă pot fi fără concordat catolicii din Ungaria, de ce n'ar fi putut fi fără el, mai bine chiar, cei dela noi? Nouă »de ce ni-s'a impus cu sila?« Iată întrebări captivoase, la care ne e frică să răspundem. Trimitem la broșura dlui Goldiș. Ar mai putea fi consultat și d. Iorga. Și d. Lapedatu. Și d. Goga. Mi-se pare că nu-s papistași!

S. Reteag. Am primit 400 Lei abonament restant dela parohiile Negrilești și Lelești.

Oficiul parohial Icloda. Am primit 800 Lei. Achitat până la 31. XII 1932.

Oficiul parohial. Bobota. Confirmăm primirea abonamentului pe 1932.

R. Matei. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

M. Regla. Am primit abonamentul pe 1931.

în anii 1—5 Lei 21.465

„ 6—10 „ 23.085

„ 11—15 „ 21.889

„ 16—20 „ 20.085

86.523 × 40 = 3.460.960, care

împărțită între 277 membri, revine unuia 12.500, pe când ei au plătit câte unul câte 50.000 Lei.

În continuare, afară de rezerva 12.500, după anii 21—25 primar scădea la Lei 49.325

26—30 „ 37.600

etc. micșorându-se. Membri mai tineri vor rămânea în Societate până vor observa că față de plățile crescânde an de an, au șanse la beneficii ce se micșorează întruna, iar bătrânii vor fi o povară pe Societate pe cari nu-i poate satisface, pentru simplul motiv că se scârțiază venitele.

Nu am luat în socotință puțința înmulțirii membrilor, din simplul motiv, că experiența ține seamă și de retrageri, cari urmează de regulă și mai intenziv după 1—2 ani; așa, că chiar presupunând majorarea cu ceva peste retragere, cel mult catastrofa se tolează cu 2—3 ani. Dar urmează infalibil. Nu mai amintesc alți factori externi: neplata la termen, crize, fluctuații economice etc, cari nu se pot prevedea.

Din celea expuse, se vede, cât de riscant este, să încercăm înființarea micilor societăți de autoajutorare pe districte protopopești, când nici una cu 500 membri nu are viitor; de altă parte legea pentru constituirea și funcționarea întreprinderilor private de asigurare, promul-

gată în Mon. Of. Nr. 143 din 7 Iulie 1930, în art. 3. prevede că astfel de Soc. mutuale pot plăti membrilor maximum 50.000 Lei, și pot funcționa cu un maxim de 300 membri; iar întrucât ar dori să funcționeze în mod normal, ca o Soc. de Asig. să lucre a se transforma în Societăți pe Acții cu un capital minim de 2.000.000 Lei.

Sper că prezentul studiu, în fața Sinoadelor protopopești de toamnă va face un bun serviciu celor interesați și vom trage și se va trage concluzia, că viitorul familiilor noastre se poate asigura — după începutul dela Alba-Iulia, numai prin Societățile de Asigurare.

Pr. Ion Belu
profesor

Pentru casa Domnului. Ni-se cere publicarea următoarelor: Iosif Zinveliu, cursor diecezan la Episcopia gr-cat. de Lugoj, în 7 Oct. c. a făcut un prea frumos și bogat dar bisericii noastre, din Zagra — comuna sa natală: o st. Evanghelie cu pereți împodobiti în motive bănățene și cu pietrii colorate; în valoare de 1140 Lei. A făcut acest dar în cinstea Anului Sfânt, la împlinirea alor 19 veacuri dela moartea pe cruce a lui Isus Hristos. — În numele credincioșilor mei, dintre cari și donatorul face parte, mulțumesc pentru noul dar, pe care se gândește să-l sporească cu o haină aurie. — Dumnezeu să-i dea multă mângăiere sufletească.

Paroh. Anchiđim Drăgan.

Cețiți și răspândiți „UNIREA“

Tipografia Seminarului Teologic gr-cat. Blaj

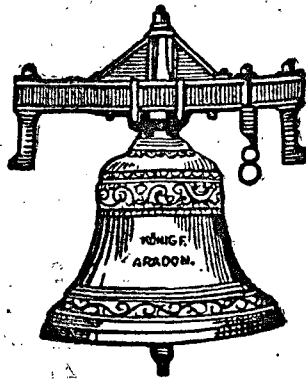
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiate

Rechizite și scane de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.